

2.2. Створення умов для зростання майбутньої наукової еліти України (олімпіади, творчі конкурси, МАН)

*Олена Герасимович,
методист НМЦ
професійного розвитку
педагогічних працівників
Інституту післядипломної освіти
Київського університету
імені Бориса Грінченка;*
Світлана Савченко,
*старший викладач
кафедри історичної
та громадянської освіти
Інституту післядипломної освіти
Київського університету
імені Бориса Грінченка,
кандидат історичних наук*

Проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад і конкурсів під час війни

Відповідальність, відданість, мужність стали основними рисами багатьох українських освітян, які переживають війну: вони демонструють приголомшливий опір і є зразком повсякденного героїзму. Мережа «Інтернет» рясніє відео, на яких ми бачимо знайомі обличчя — це наші вчителі, які навчають у бомбосховищі під час повітряних тривог, проводять уроки просто неба. Кафе, станції заправки та метро, поштові відділення, супермаркети та магазини, які працювали від генераторів, вони винахідливо перетворювали на студії для уроків онлайн. Попри величезні труднощі ці люди намагалися донести світло освіти до кожної дитини. Не вважаючи себе героями, вони просто робили свою справу.

Так само просто виконували свою роботу і методисти науково-методичного центру (далі — НМЦ) професійного розвитку педагогічних працівників Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка. Серед пріоритетних напрямів діяльності цієї структури — організаційно-методичний супровід Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів, учнівських конкурсів, фестивалів і турнірів, що є важливою складовою розвитку творчого й інтелектуального потенціалу обдарованої учнівської молоді міста Києва.

Незважаючи на всі складності, пов'язані з воєнним станом, тривогами, відключеннями електроенергії та мережі «Інтернет», методисти НМЦ разом із викладачами кафедр Інституту післядипломної освіти гідно витримали всі випробування, які випали на їхню долю та забезпечили проведення районного, міського та всеукраїнського етапів олімпіад і конкурсів у 2022/2023 навчальному році.

Надійними партнерами, що здійснювали технічну підтримку, були представники платформи дистанційного навчання «EDDY». Колективи вже мали позитивний досвід такої співпраці:

— під час складної епідемічної ситуації у 2020/2021 навчальному році, коли вперше проводили Інтелектуальні змагання учнів «Ерудит-2021» у дистанційному форматі;

— у 2021/2022 навчальному році дистанційно провели районний та міський етапи XXII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика, Всеукраїнських учнівських олімпіад з 21 навчального предмета. Проте, повномасштабна війна завадила провести міський етап олімпіади з польської мови та зарубіжної літератури.

Проводити такі заходи під час війни непросто, але ми все ж мали деякі думки з цього приводу та напрацювання, які здобули протягом останніх двох років, і це надало впевненості та насаги. Досвід, який набули, виявився позитивним для всіх учасників олімпіад і конкурсів: методистів і викладачів Інституту,

вчителів, представників організаційних комітетів і журі, самих учасників випробувань та їхніх батьків. Проте всі також розуміли, що проводити учнівські олімпіади та конкурси в 2022/2023 навчальному році прийдеться в абсолютно нових умовах, тому й намагалися адаптуватися до них.

Варто наголосити, що саме завдяки дистанційній формі вдалося як провести олімпіади та конкурси під час війни, так і залучити значну кількість учасників, надати змогу всім, хто виявив бажання брати в них участь. Ми також усвідомлювали, що ця форма має певні недоліки, проте ми розуміли й інше — олімпіади та конкурси під час війни мають бути доступними для всіх дітей, хто виявив бажання брати в них участь, щоб запобігти дискримінації, пов'язаної із міграцією та нерівними можливостями доступу до освіти в Україні; стати для учасників мотиваційною силою до навчання; складовою, що забезпечувала емоційну стійкість і психологічну рівновагу; певним запобіжником освітніх втрат.

Організація та проведення у 2022/2023 навчальному році Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів здійснювалася відповідно до чинних нормативно-правових актів, а саме: Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності (2011 зі зінами), наказів Міністерства освіти і науки України та Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

II (районний) етап

Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів

Згідно з наказом Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 07.10.2022 № 104 «Про проведення I (шкільного) та II (районного) етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад

з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році», з метою пошуку, підтримки та розвитку творчого потенціалу обдарованої молоді Інститутом післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка було проведено у дистанційній формі II (районний) етап Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів.

Протягом жовтня — грудня 2022 року методистами НМЦ професійного розвитку педагогічних працівників та викладачами кафедр Інституту післядипломної освіти було здійснено низку заходів, а саме:

- проведено організаційну роботу з визначення складу оргкомітетів, журі, комісій зі складання завдань;
- розроблено методичні рекомендації, інструктивні матеріали з підготовки до учнівських олімпіад з навчальних предметів;
- розроблено Умови проведення II (районного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році;
- складено графік проведення II (районного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів, скореговано та внесено відповідні зміни з урахуванням графіків ДТЕК стабілізаційних відключень електроенергії в місті Києві;
- проведено інструктивно-методичні наради для відповідальних за предметні олімпіади;
- підготовлено завдання у тестовій формі з усіх предметів;
- розміщено завдання на платформі дистанційного навчання «EDDY» (окрім інформатики, інформаційних технологій, астрономії та фізики, які проводились на інших платформах);
- опрацьовано результати олімпіад, підбито підсумки, визначено переможців і підготовлено відповідну інформацію, яка оприлюднена на сайті ІПО;

- підготовлено додатки і проект наказу ДОН «Про підсумки проведення II (районного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році»;

Перебіг II (районного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів висвітлено на сайті Інституту післядипломної освіти у розділі «Київські олімпіади» (<https://olimp.ippo.kubg.edu.ua/>) з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

Отже, **II (районний) етап** Всеукраїнських учнівських олімпіад у місті Києві було проведено з 18 предметів. У них взяли участь **22720** учнів ЗЗСО. Найчисельнішими були олімпіади з англійської мови 4292 учасники, української мови та літератури — 3071, математики — 3007, історії — 2510, біології — 2163.

За результатами випробувань визначено **10790** переможців II (районного) етапу, яких було запрошено до участі у III (міському) етапі (рис. 1).

Рис. 1. Кількість учасників II етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 н. р. у м. Києві.

III (міський) етап

Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів

Відповідно до наказу Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 20.01.2023 р. № 5 «Про проведення III (міського) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році» з 28 січня по 02 березня 2023 року в місті Києві було проведено III (міський) етап Всеукраїнських учнівських олімпіад. Більшість олімпіад проводилися дистанційно на платформі «EDDY» (окрім інформатики, інформаційних технологій, астрономії та фізики, які проводились на інших платформах). Олімпіада з математики проводилась одночасно в очному та дистанційному форматі.

Для організації проведення III (міського) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів методами НМЦ професійного розвитку педагогічних працівників і викладачами кафедр Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка протягом листопада 2022 року — березня 2023 року було:

- здійснено організаційну роботу з визначення складу оргкомітетів, журі, комісій зі складання завдань;
- розроблено Умови проведення III (міського) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році;
- розроблено графік проведення III (міського) етапу з урахуванням мережевих стабілізаційних відключень;
- підготовлено завдання з усіх предметів;
- розміщено завдання на платформі дистанційного навчання «EDDY» (окрім інформатики, інформаційних технологій, астрономії та фізики, які проводились на інших платформах);
- розроблено інструкції для учнів щодо участі у III (міському) етапі олімпіад у дистанційній формі;

- організовано ручну (неавтоматизовану) перевірку робіт з математики, фізики та практичного туру з хімії;
- опрацьовано результати олімпіад, визначено переможців;
- оформлено відповідні матеріали за результатами проведення III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 н.р. (попередні та остаточні протоколи результатів олімпіад, процедури апеляції, протоколи спільного засідання оргкомітетів і журі щодо визначення переможців олімпіад, складу учасників відбірково-тренувальних зборів до команди міста Києва для участі в IV етапі олімпіад);
- підготовлено, відповідно до підбитих підсумків, додатки та проект наказу ДОН «Про підсумки проведення III (міського) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році»;
- оприлюднені електронні дипломи переможців;
- підготовлено відзнаки для педагогів (подяки та сертифікати).

Висвітлено перебіг III етапу на сайті Інституту післядипломної освіти у розділі «Київські олімпіади» (<https://olimp.ippo.kubg.edu.ua/>) з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

Таким чином, **III (міський) етап** Всеукраїнських учнівських олімпіад у місті Києві було проведено з 21 предмета. Найчисельнішими були олімпіади з англійської мови 1230 учасників, математики — 1080, історії — 873, української мови та літератури — 830, біології — 736.

Загалом у випробуваннях брали участь **7499** учнів закладів загальної середньої освіти. Переможцями стали **3489** учнів (рис. 2).

Маємо визнати, що попри війну, відключення електроенергії та мережі «Інтернет», протягом 2022/2023 навчального року кількість учасників III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів постійно зростала (рис. 3).

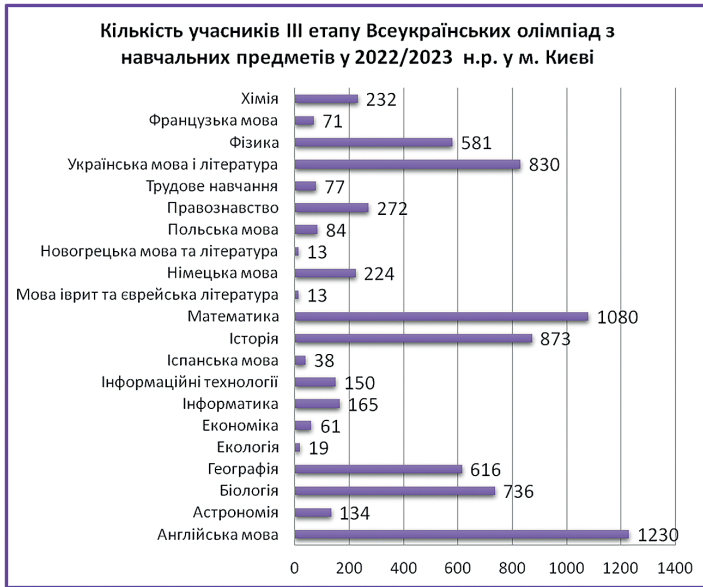

Рис. 2. Кількість учасників III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 н. р. у м. Києві.

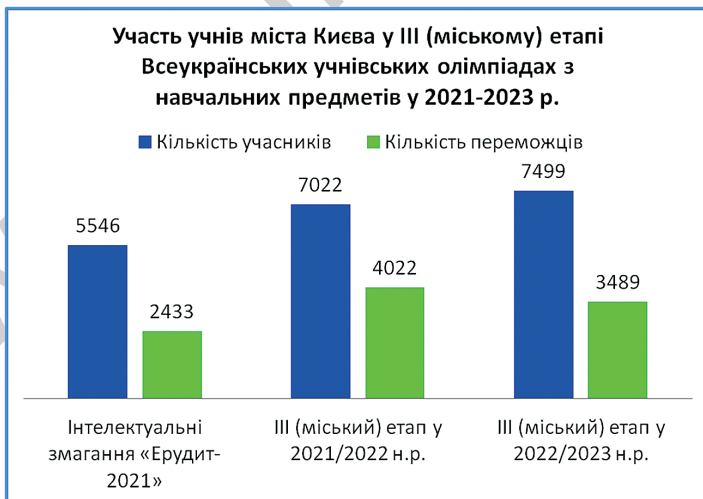

Рис. 3. Участь учнів м. Києва у III (міському) етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2021–2023 р.

Варто звернути увагу на те, що під час проведення II та III етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів команда організаторів зробила все, щоб змагання були відкритими, доступними та прозорими задля задоволення всіх учасників, які виявили бажання брати в них участь. Також було важливо зберегти звичний перебіг олімпіадного руху, забезпечити його сталість і наступність, сприяти мотивації до навчання, спонукати наших дітей до нових звершень і освітніх перемог.

Оскільки на заваді проведення олімпіад стали як повітряні тривоги, так і проблеми з електропостачанням, які співпали з проведенням олімпіад, то для того, щоб всі учасники мали змогу брати участь у змаганнях, був розроблений відповідний графік. Він враховував терміни стабілізаційних відключень, адже місто Київ було поділене на три зони, які підключали до мережі по черзі.

Складність полягала ще в тому, що платформа дистанційного навчання «EDDY» та її представники, які забезпечували технічний супровід, також періодично перебували в зоні відключень. Усі змушені були реагувати на такі виклики зладжено та мобільно. Зокрема, представники платформи наполегливо працювали над технічним забезпеченням якості проведення олімпіад у дистанційному форматі. Вони доклали чимало зусиль для встановлення стабільної роботи сервера, збільшили його потужність, що дало змогу стабілізувати роботу та пропускну можливість платформи, навіть завантажувати файли з відкритими відповідями. За відсутності електроенергії працювали генератори, які забезпечували безперебійну роботу сервера під час проведення змагань.

У методистів були свої нагальні проблеми: завантажити завдання на платформу, перевірити роботу платформи, надати доступи учасникам, опрацювати результати та оприлюднити їх на сайті ІПО, відповісти на звернення та запити учасників, їхніх батьків і вчителів. Це був ще той квест.

Варто також наголосити, що в таких складних для роботи умовах членами журі було здійснено ручну перевірку робіт (з математики, фізики, хімії), а це понад 5000 файлів з відкритими відповідями, які потрібно було завантажити й опрацювати.

Традиційно у проведенні III (міського) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів разом із Інститутом післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка беруть участь партнери — заклади вищої освіти та громадські організації міста Києва. Ми щиро пишаємося такою плідною співпрацею, яка позитивно вплинула на якість (насамперед підготовлених тестових завдань, їхню перевірку), ефективну та чітку організацію олімпіад у дистанційній та очній формах.

Фахові журі очолили провідні науковці та викладачі закладів вищої освіти, працівники установ і громадських організацій міста Києва, зокрема: Адріанов В.Л., методист Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді; Анісімов І.О., завідувач кафедри Київського національного університету імені Тараса Шевченка, професор, доктор фізико-математичних наук; Бакуліна Н.В., старший науковий співробітник відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України, кандидат педагогічних наук; Бондарчук Л.М., доцент Національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, кандидат філологічних наук; Запотоцький С.П., декан географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, професор, доктор географічних наук; Івченко В.М., професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор фізико-математичних наук; Кохан К.В., методист, викладач Центру німецької культури «Widerstrahl», сертифікований екзаменатор Інформаційно-освітнього центру «BIZ-Ukraine»; Макарець М.В., декан фізичного факуль-

тету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, професор, доктор фізико-математичних наук; Наровлянський О.Д., заступник директора Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді, кандидат педагогічних наук; Номіровський Д.А., професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор фізико-математичних наук, Заслужений учитель України; Підпригора Ю.Г., доцент Факультету романо-германської філології Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук; Радченко В.В., професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат економічних наук; Савенко А.О., доцент Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат філологічних наук Інституту філології; Ситдикова І.В., доцент Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат філологічних наук; Усенко О.Ю., фінансовий директор ТД «Бусел»; Хрутьба В.О., завідувач кафедри екології та технологій захисту навколишнього середовища Національного транспортного університету, доктор технічних наук; Ципко А.В., голова ГО «Федерація олімпійного програмування».

Науково-педагогічні працівники вишів, представники громадських організацій та науково-дослідних установ міста Києва брали участь не тільки в складі журі олімпіад, а й у відбірково-тренувальних зборах для визначення складу команд учнів міста Києва у IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад, проводили лекції та консультації.

Варто наголосити, що педагогічні працівники, адміністрації ЗЗСО міста Києва поставилися вкрай відповідально та сприяли проведенню олімпіад: брали активну участь у складі журі та організаційного комітету, провадили якісну організаційну роботу щодо створення безпечних умов, надання потрібних технічних засобів учням для участі в II і III етапах Всеукраїнських учнів-

ських олімпіад із навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році.

Відтак **318 педагогів** міста Києва були заохочені сертифікатами та подяками Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка за активну участь у проведенні олімпіад.

Організаційний супровід проведення IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 н. р.

Протягом березня–квітня 2023 року тривала ретельна підготовка **13 учнівських команд** міста Києва до участі в **IV (фінальному) етапі** Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 н. р.

Переможці III (міського) етапу були запрошені до участі у відбірково-тренувальних зборах. За результатами таких випробувань був сформований остаточний склад команд з кожного предмета олімпіад. Кількість учасників кожної команди відповідала представницькій квоті, що зазначена в наказі МОН України від 03.10.2022 № 883 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад і турнірів з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році».

IV (фінальний) етап олімпіади з математики відбувся очно в місті Ужгород, українська мова та література пройшла у Івано-Франківську, а юних обдарованих фізиків гостинно приймав Львів. Решта олімпіад — астрономія, біологія, географія, екологія, інформатика, історія, мова іврит та єврейська література, новогрецька мова та література, польська мова та література, хімія (разом 10 олімпіад) пройшли у дистанційній формі. Загалом у IV (фінальному) етапі брали участь **102 учасники** міста Києва.

Методистами НМЦ професійного розвитку педагогічних працівників і викладачами кафедр Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка було

проведено належну організаційну роботу для створення безпечних умов та якісного технічного супроводу проведення IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад у дистанційному форматі.

Організація проведення заходів здійснювалася за надійної підтримки та сприяння Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Київського університету імені Бориса Грінченка.

Охоче надали свої приміщення та техніку, тим самим забезпечили належне проведення IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад у дистанційному форматі, керівники та педагогічні колективи таких закладів освіти міста Києва: Науковий лицей/пансіон «Міжнародна зелена школа ім. Кліма Чурюмова» (астрономія), середня загальноосвітня школа № 229 Солом'янського району (географія), лицей «Престиж» Солом'янського району (польська мова та література), лицей № 100 «Поділ» Подільського району (хімія), спеціалізована школа № 94 «Еллада» Печерського району (новогрецька мова та література), Навчально-виховний комплекс № 141 «ОРТ» Дніпровського району (мова іврит та єврейська література).

Відповідно до наказу МОН України № 714 від 09.06.2023 «Про результати проведення IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році», з **102 учасників** міста Києва дипломами I–III ступенів **нагороджено 62 (60,8 %)** учні (рис. 4).

Лідером із найбільшою кількістю дипломів-переможців у IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році став Природничо-науковий лицей № 145 (11 дипломів).

№	Навчальний предмет	Всього учасників	Дипломи переможців			Всього переможців
			I ступеня	II ступеня	III ступеня	
1	Астрономія	3	0	0	0	0
2	Біологія	14	0	0	3	3
3	Географія	9	0	0	3	3
4	Екологія	6	2	1	0	3
5	Інформатика	11	4	4	3	11
6	Історія	9	1	1	3	5
7	Математика	15	3	7	4	14
8	Мова іврит і єврейська література	2				0
9	Новогрецька мова та література	5	1	1	0	2
10	Польська мова та література	3	0	1	1	2
11	Українська мова і література	4	0	1	0	1
12	Фізика	11	2	4	2	8
13	Хімія	10	1	6	3	10
Всього:		102	14	26	22	62

Рис. 4. Результати участі команд міста Києва у IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році.

Гідними поваги є також результати закладів освіти:

- Ліцей «Наукова зміна» (5 дипломів),
- Політехнічний ліцей НТУ України «КПІ» (5 дипломів);
- Києво-Печерський ліцей № 171 «Лідер» (4 дипломи);
- Технічний ліцей НТУ України «КПІ» (4 дипломи);
- ТОВ «Центр освіти Оптіма» (4 дипломи);

- Гімназія «Академія» (3 дипломи);
- Гімназія «Київська Русь» (3 дипломи);
- «Русанівський ліцей» (3 дипломи);
- Ліцей № 241 «Голосіївський» (2 дипломи);
- Спеціалізована школа № 94 «Еллада» (2 дипломи).

Один диплом вибороли представники таких закладів освіти: гімназія № 178, гімназія НПУ імені М. П. Драгоманова, Київська гімназія № 154, ліцей «Євроленд», ліцей «Інтелект», ліцей «Престиж», ліцей № 208, Науково-дослідницька школа «Базис», середня загальноосвітня школа № 229, Спеціалізована школа № 185 імені В.І. Вернадського, Спеціалізована школа № 200 імені Василя Стуса, Спеціалізована загальноосвітня школа I–III ступенів № 314, Спеціалізована школа № 92 імені І. Франка, Український гуманітарний ліцей КНУ імені Т. Шевченка, Український медичний ліцей НМУ імені О.О. Богомольця, школа I–III ступенів № 119.

Нам є чим пишатися цього року, бо **62 учасники** IV (фінального) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів вибороли для рідного міста дипломи переможців, із них: I ступеня — 14; II ступеня — 26; III ступеня — 22.

Стовідсоткової перемоги здобули дві київські команди учасників у Всеукраїнській учнівській олімпіаді з інформатики (11 учасників здобули 11 дипломів переможців: I ступеня — 4; II ступеня — 4; III ступеня — 3) та з хімії (10 з 10, з них: диплом I ступеня — 1; дипломи II ступеня — 6; дипломи III ступеня — 3).

Успішно виступила команда юних киян у Всеукраїнській учнівській олімпіаді з **математики**, яка відбулася в м. Ужгород в очному форматі, серед 15 учасників 14 вибороли дипломи переможців (93,33 %), з них: I ступеня — 3; II ступеня — 7; III ступеня — 4.

Здобула 8 дипломів переможців з 11 можливих, що становить 72,73 %, команда учасників Всеукраїнської учнівської олімпіади з **фізики**, яка відбулася в м. Івано-Франківськ в оч-

ному форматі, а саме: дипломів I ступеня — 2; II ступеня — 4; III ступеня — 2.

У Всеукраїнській учнівській олімпіаді з **польської мови та літератури**, яка відбулася у дистанційному форматі, учасники змагань вибороли 1 диплом II ступеня та 1 — III з 3 можливих, що становить 66,67 %.

5 нагород з 9 можливих, що становить 55,56 %, здобула київська команда учасників Всеукраїнської учнівської олімпіади з **історії**, яка відбулася в дистанційному форматі: диплом I ступеня — 1; II ступеня — 1; дипломів III ступеня — 3.

У Всеукраїнській учнівській олімпіаді з **екології**, яка відбулася дистанційно, учасники змагань вибороли 2 дипломи I ступеня та 1 — II ступеня з 6 можливих, що становить 50 %.

За результатами Всеукраїнської учнівської олімпіади з **новогрецької мови і літератури**, яка відбулася в дистанційному форматі, учасники змагань здобули дипломи I та II ступеня з 5 можливих, що становить 40 %.

Три третіх місця та дипломи III ступеня здобули учасники Всеукраїнської учнівської олімпіади з **географії** із 9 можливих, що становить 33,33 %.

У Всеукраїнській учнівській олімпіаді з **української мови і літератури**, яка відбулася в очному форматі у м. Львів, команда учнів посіла одне II місце та отримала 1 диплом II ступеня з 4 можливих, що становить 25 %.

Три III місця та дипломи III ступеня здобули учасники Всеукраїнської учнівської олімпіади з **біології**, яка відбулася у дистанційному форматі. Це 3 із 14 можливих, що становить 21,43 %.

На жаль, не здобули дипломів із перемогою команди учасників Всеукраїнських учнівських олімпіад з астрономії, мови іврит та єврейської літератури.

Проте, приємно зазначити, що у **відбірково-тренувальних зборах кандидатів** до складу команди учнів України для участі у міжнародних учнівських олімпіадах були запрошені наші

юні обдаровані кияни. Зокрема, з математики брали участь: Грибукс Данііл Тарасович, учень 7 класу спеціалізованої школи № 185 ім. Володимира Вернадського Святошинського району; Сидоренко Катерина Сергіївна, учениця 8 класу ТОВ «Центр освіти «Оптіма» Шевченківського району; Торяник Максим Дмитрович, учень 10 класу Києво-Печерського ліцею № 171 «Лідер» Печерського району; Потьомкіна Аліса Костянтинівна, учениця 10 класу гімназії «Академія» Святошинського району; Генник Поліна Сергіївна, учениця 11 класу Києво-Печерського ліцею № 171 «Лідер» Печерського району.

За результатами змагань до складу **команди України з математики** запрошені: Потьомкіна Аліса Костянтинівна, учениця 10 класу гімназії «Академія» Святошинського району та Генник Поліна Сергіївна, учениця 11 класу Києво-Печерського ліцею № 171 «Лідер» Печерського району.

До складу збірної команди учнів України для участі у міжнародній олімпіаді з **інформатики** ввійшли: Потьомкіна Аліса, учениця 10-го класу Гімназії «Академія» Святошинського району та Смутчак Андрій, учень 10-го класу Природничо-наукового ліцею № 145 Печерського району.

У **Балканській олімпіаді з інформатики** братимуть участь: Потьомкіна Аліса, учениця 10 класу Гімназії «Академія» Святошинського району; Смутчак Андрій, учень 10 класу Природничо-наукового ліцею № 145 Печерського району та Терещенко Денис, учень 10 класу Центру освіти «Оптіма» міста Києва.

Братиме участь у **міжнародній олімпіаді з фізики** Кондрачук Ярослав Володимирович, учень Природничо-наукового ліцею № 145 Печерського району.

У **міжнародній олімпіаді з екології** — Андрій Маврін, учень 11 класу Політехнічного ліцею НТУУ «КПІ». Він вже привіз золото з Європейської виставки креативності та інновацій, що відбулася у травні 2023 року в Румунії. Незабаром їде на олімпіаді геніїв у США.

Наразі, у міжнародних змаганнях українські команди, в складі яких є і кияни, показують гідні результати. Зокрема, у **міжнародних олімпіадах 2021 року** брали участь 5 представників міста Києва, які здобули 5 нагород: інформатика — 1 срібло; математика — 2 золото; хімія — 1 золото, 1 срібло.

У **міжнародних олімпіадах 2022 року** брали участь 11 учасників, які здобули 11 нагород: інформатика — 1 золото; математика — 2 бронза; фізика — 1 бронза; хімія — 2 срібло; лінгвістика — 1 золото, 3 срібло, 1 бронза.

Варто також згадати про найпопулярніші мовні конкурси, в яких залюбки беруть участь наші юні мовознавці. У міському етапі **XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка**, який було проведено очно у закладах освіти міста, брало участь **425** учнів, переможцями стали **144**.

Дипломи I ступеня отримали 26 учасників; II ступеня — 46; а III ступеня — 72. У фінальному етапі конкурсу маємо 9 переможців, зокрема:

- диплом I ступеня — здобула Турчак Ольга Русланівна, студентка Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут;
- II ступеня — 2 (Барановська Ольга Ігорівна, студентка Національного авіаційного університету та Олійник Ангеліна Олексіївна, студентка Київського національного університету імені Тараса Шевченка);
- III ступеня — 5 (Мороз Маргарита Максимівна, учениця 5 класу НВК «Школа I ступеня — гімназія «Оболонь» Оболонського району; Сашнікова Злата Андріївна, учениця 10 класу НВК «Школа I ступеня — гімназія «Оболонь» Оболонського району; Пилипенко Юлія Леонідівна, студентка Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського; Войтович Альона Олександрівна, студентка Національної академії Служби безпеки Украї-

ни; Холявка Софія Володимирівна, студентка Національної академії Служби безпеки України).

У міському етапі **XXIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика**, який було проведено дистанційно, брали участь **2605** учнів, переможцями стали **811**. Дипломами I ступеня нагороджені 297 учасників; II ступеня — 194; III ступеня — 320.

У фінальному етапі конкурсу Жданов Євгеній Віталійович, учень 8 класу ЗЗСО I–III ступенів «Романо-германська гімназія № 123» Подільського району посів III місце; Бучек Ольга Вікторівна, студентка Київського національного університету імені Тараса Шевченка також виборола почесне III місце.

Динаміку участі в конкурсах за останні три роки подаємо в діаграмі (рис. 5).

Рис. 5. Участь учнів міста Києва у міському етапі Всеукраїнських учнівських конкурсів у 2021–2023 роках

Висновок. Попри війну, стабілізаційні мережеві відключення, економічну нестабільність, усі, хто був дотичний до проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад і конкурсів у 2022/2023 навчальному році: від учасників до організаторів, виявили неабияку мужність, наполегливість, відповідальність і стійкість. Кожен і кожна зробили свій внесок, тим самим досягли гідних результатів і спільних перемог, якими варто пишатися столичній освіті. Також зазначимо, що проведення олімпіад і конкурсів у дистанційному форматі не є досконалим, хоча єдино можливим на сьогодні. І його учасники мають це теж розуміти та розглядати як досвід, який надає змогу опанувати нові технології, формувати кращі якості, переконання та ставлення, бо вчить та виховує не на засадах заборон, а на правилах, законах і цінностях. Саме на таких споконвічних людських чеснотах як довіра, чесність, відповідальність, академічна доброчесність, ми намагаємося плекати справжню молоду українську еліту задля майбутнього процвітання нашої країни.

Вадим Гавронський,

викладач кафедри

*природничо-математичної освіти
і технологій*

Інституту післядипломної освіти

Київського університету

імені Бориса Грінченка

Рекомендації щодо проведення шкільних предметних олімпіад дистанційно

Останнім часом на сторінках популярних видань, під час обговорення фахівцями точиться дискусія, чи доцільно проводити предметні шкільні олімпіади в умовах пандемії,